

CODY

Bernice Berkleef

Cody

the house of books

© Bernice Berkleef, 2018
© The House of Books, Amsterdam 2018
Omslagontwerp: Riesenkind
© Omslagbeeld: Arcangel Images /Natalia Ganelin
Foto auteur: © Jan Reinier van der Vliet Fotografie
Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 443 54904
ISBN 978 90 443 54911 (e-book)
NUR 332

www.thehouseofbooks.com
www.overamstel.com

OVERAMSTEL
uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Weet je nog, die plaats tussen waken en slapen in
Die plaats waar je je nog net je dromen herinnert?
Daar zal ik voor altijd van je houden
Daar zal ik op je wachten.

Peter Pan, J.M. Barrie

Proloog

In groten getale zijn ze verschenen om de begrafenis bij te wonen. Kees staat achter de houten kansel met de microfoon en kijkt toe hoe de zaal volstroomt, begeleid door 'Als je slaapt' van Glennis Grace. Vluchtig schiet het door zijn hoofd dat niemand degene die hier wordt herdacht echt heeft gekend. Toch zijn al deze mensen gekomen. Vrienden van Oscar en Jelka, zakenrelaties, zelfs vage kennissen. Omdat het hier een baby betreft, een baby die wordt begraven zonder dat zijn ouders aanwezig zijn. Het raakt de mensen recht in het hart. Met knuffels en kaarsen in de handen geklemd zoeken ze stuk voor stuk een plaatsje op, vastbesloten dat dit kindje omringd door warmte en liefde naar zijn laatste rustplaats zal worden gebracht.

*'Als je slaapt en ik heel even niet met jou kan zijn
Zo volmaakt, zo veel geluk, en toch nog maar zo klein...'*

Natuurlijk zijn ieders gedachten evengoed bij de ouders. Kees kan Oscar en Jelka niet uit zijn hoofd bannen. Wat een puinhoop, wat een godvergeten puinhoop. In stilte herbeleeft hij het nieuws van gisteren, ziet Oscars gezicht voor zich en moet alle zeilen bijzetten om te voorkomen dat een gewelddadige golf verdriet zijn zelfbeheersing wegspoelt. Als hij zich laat gaan is het einde zoek en iemand moet toch een afscheidsrede houden. Samen met de vader van Jelka zal hij de kleine kist naar de begraafplaats moeten dragen. Het is aan hem om te zorgen dat het hele gebeuren een beetje in

goede banen wordt geleid, want aan de naaste familie heeft niemand iets. Als geesten zitten ze op de eerste rij. Ze hebben te weinig tijd gehad om alles echt tot zich door te laten dringen. Ze zijn hier fysiek aanwezig, meer kan niet van hen worden verlangd. Kees is geen familie. Hij is een vriend, Oscars beste vriend, en van hem wordt verwacht dat hij deze dienst op zijn schouders neemt.

Hij dringt zijn emoties terug en kucht lichtjes. ‘Lieve familie en vrienden. Wij zijn hier bijeengekomen om afscheid te nemen van de kleine Cody van Bremen. Zoontje van Oscar en Jelka, kleinzoon van Simon en Lena.’ Het zweet breekt hem uit en hij krijgt heel sterk de behoefte om zijn das lossers te trekken. ‘Ik weet... ik weet dat u allen geschokt bent door de gebeurtenissen van de afgelopen tijd, vooral van gisteren. Dat ben ik ook. Ik kan maar niet geloven wat er gebeurd is. Maar één ding staat vast. Deze baby was een prachtig kereltje, dat een lach bracht op... op het gezicht van iedereen die hem heeft mogen bewonderen. Laten wij ons best doen om hem de uitvaart te geven die hij verdient. Laten wij dat doen voor Cody.’

Mensen knikken instemmend. Kees sluit een moment zijn ogen, brengt dan tussen opeengeklemd kaken uit: ‘Dan volgt nu “Cody’s Flight”, een muziknummer uit de film *De Reddertjes in Kangoeroeland*, waardoor Oscar en Jelka in gelukkiger tijden op de naam van hun kind kwamen.’

Rustig aan, denkt hij als de muziek de ruimte vult. Gewoon je kop bij de rest van je speech houden en verder nergens aan denken. Je redt het wel.

Dag 1

Jelka

'Ik drogeer haar wel,' zegt hij. Meteen wordt de daad bij het woord gevoegd.

Ik heb me nog nooit zo machteloos gevoeld als op dit moment, nu mijn ledematen dienst weigeren en ik beseft dat de controle over mijn eigen lichaam me volledig is ontglipt. De substantie verspreidt zich door mijn aderen met als doel me in slaap te brengen. Ik wil het niet, verzet me, maar mijn hoofd lijkt zich te vullen met watten. Stukje bij beetje moet ik me gewonnen geven.

De laatste emotie die door me heen trekt is paniek. Rauwe, onvervalste paniek.

'Oscar,' fluister ik. 'Oscar...'

De sluimertoestand heeft voor mijn gevoel erg lang aangehouden. Een onrustige slaap waarin je je al half bewust bent van de geluiden om je heen en je ze op je dromen betreft, zodat het lijkt of ze daar thuishoren. Toch voelt het daadwerkelijke ontwaken als een schok.

Een beetje gedesoriënteerd reik ik naar de andere kant van het bed, maar Oscar is natuurlijk allang weg.

Ik graai mijn telefoon van het nachtkastje en zie waarom ik zo abrupt wakker ben geschrokken. Het is vijf voor elf's ochtends. Vijf voor élf. Ik spring uit bed en haast me de gang in richting de kinderkamer. Ik heb hem helemaal niet gehoord. Sinds zijn geboorte heb ik mijn wekker geen enkele keer hoeven zetten. Daar waar ik vroeger

nooit geheel in het land der levenden verkeerde vóór mijn eerste kop koffie en gebruikelijke rondje door de rubrieken van Telegraaf.nl, is tegenwoordig het kleinste kreuntje van Cody genoeg om me in opperste staat van paraatheid te brengen. In het begin wilde hij elke twee uur drinken en struikelde ik overdag over mijn eigen wallen. Nu hij tweeënhalve maand is, moet ik er 's nachts alleen om vijf uur nog uit om hem te voeden en dan slaapt hij vaak door tot een uur of negen. Als ik geluk heb zelfs nog iets langer. Maar elf uur is het nooit geworden.

Vol angstige zenuwen stoot ik de deur van zijn kamer open. Zodra je zwanger bent, duikt het onderwerp wiegendood overal op, als een horrorclown uit een steeg.

Zijn bed is leeg. Crèche, schiet het door mijn hoofd en ik glimlach, tot het een seconde later tot me doordringt dat het geen crèche-dag is.

Misschien heeft Oscar zich vergist. Heeft ie Cody naar het kinderdagverblijf gebracht, om er vervolgens achter te komen dat het de verkeerde dag was. Dan zou er geen tijd meer zijn geweest om onze baby weer thuis te brengen én op tijd op zijn werk te komen. Maar waarom heeft hij mij dan niet gebeld of geappt?

Ongekend duf wrijf ik in mijn ogen, een hardnekkige brakheid heeft mij vanochtend blijkbaar uitgeroepen tot *new best friend*.

In de badkamer plens ik wat koud water in mijn gezicht en ik schiet mijn ochtendjas aan. Weer op het bed gezeten toets ik de pincode van mijn iPhone in. Oscar zal waarschijnlijk zijn telefoon niet op kunnen nemen, dus bel ik het kinderdagverblijf.

'Het Speelhuis, met Wendy,' klinkt de vriendelijke stem van een van de leidsters.

'Hoi Wendy, met Jelka van Bremen. Ik wilde vragen of Oscar Cody toevallig heeft gebracht.' Het voelt een beetje belachelijk, enerzijds omdat het lijkt alsof ik de gangen van mijn man controleer, anderzijds omdat ik onthul dat ik niet weet waar mijn kind is.

'Nee,' antwoordt Wendy. 'Hij heeft hem niet gebracht. Cody komt toch op maandag en wo...'

‘Ja, dat weet ik, ik weet welke dagen hij naar de opvang gaat.’ Het komt er krengeriger uit dan ik bedoel. ‘Maar ik dacht, misschien... Laat maar.’

Nadat ik heb opgehangen probeer ik te bedenken wat ik over het hoofd zie. Dat Oscar bijvoorbeeld even boodschappen is gaan doen en Cody mee heeft genomen. Dat er een afspraak stond bij het consultatiebureau die ik ben vergeten. Dat ze even bij iemand langs zijn gegaan. Opties genoeg, maar allemaal even onlogisch. Oscar werkt altijd op dinsdag. Als Cody vandaag ergens heen moest, zou dat op mij neerkomen.

Terwijl ik naar beneden loop, probeer ik mijn man te bereiken.

‘Dit is de voicemail van Oscar van Bremen. Momenteel kan ik de telefoon niet opnemen, maar als u...’

Op de gang houd ik stil bij het zien van de kinderwagen die bij de kapstok staat. In het netje onderin ligt Cody’s luiertas. Een voorwerp dat min of meer heilig is verklaard vanaf het moment dat we voor het eerst met hem naar buiten gingen. Dit hippe, zilverkleurige staaltje vakmanschap herbergt alles wat ons jonge ouders enigszins houvast moet bieden: pampers, doekjes, flesje, schone kleding... Vaak grappen Oscar en ik tegen elkaar dat we ons gewoonweg naakt zouden voelen als we ons ooit zónder buiten zouden wagen.

Ik probeer het onbestemde gevoel dat zich steeds sterker aan me begint op te dringen te negeren. Misschien had Oscar haast. Maar wat kan er in hemelsnaam gebeurd zijn dat hij onze baby in alle haast mee moest nemen?

Ik bel hem nog een keer. Zoals verwacht weer de voicemail. In de huiskamer wacht me geen enkele verklaring. Geen briefje op tafel, alleen een gebruikt bord, een mes en een glas op het aanrecht, zoals hij het hier altijd achterlaat voordat hij naar zijn werk gaat. Niets ongewoons. Behalve dat alles ongewoon is.

Waar is mijn kind?

Oscar

Ze zeggen dat het gesprek zal worden opgenomen en dat ze mee zullen typen. Mijn advocaat zit naast me, de twee rechercheurs tegenover me, maar het is net of ik het allemaal niet echt registreer. Als door een camera zie ik een man zitten, zijn handen omklemmen een bekertje water. Hij is van middelbare leeftijd, je kunt zien dat hij kortgeleden nog knap was. Nu niet meer. De afgelopen uren hebben als een photoshop-programma zijn hele gelaat vervormd; ze hebben zijn huid asgrauw geverfd, zijn ogen roodomrand en links en rechts vlekken in zijn nek gekliederd. De camera zoomt in en ik zie dat ik het ben. Dus toch.

Ik weet dat het een vertekend beeld geeft, mijn zielige gebroken uiterlijk, alsof ik hier niet hoor te zitten. Dat hoor ik wel, evengoed als de eerste de beste koelbloedige crimineel met een getatoeëerde gevangenistraan onder zijn oog. Maar ik moet ze ervan overtuigen dat dit een ongeluk was... Dat was het echt.

Kees, een van mijn beste vrienden, is bedrijfsjurist. Toen hij nog rechten studeerde en ik geneeskunde, dacht hij dat hij misschien wel advocaat zou worden. Strafrecht was zijn lievelingsvak en hij vertelde vaak over de interessante casussen die ze behandelden. Ik vond het ook wel boeiend. Een aantal dingen bleef me altijd bij, zoals de vier delicten waarbij iemand van het leven kan worden beroofd. De woorden 'dood door schuld' komen bovendien. Je hebt iemand niet expres gedood, je wilde dat helemaal niet, maar het valt je toch te verwijten. En dan ben je schuldig. Schuldig.

Nee. Ze moeten begrijpen dat ik al genoeg gestraft ben. Ik ben mijn kind kwijt, dat is toch straf genoeg?

Een duistere stem in mijn binnenste lacht me uit. Haha, geloof je het zelf? Om hem te overstemmen begin ik te praten. ‘Luister, het klopt niet, ik herinner het me niet. Ik herinner me niet dat ik hem mee had. Het is geen crèche-dag...’

De ene rechercheur steekt zijn hand op. ‘Rustig, meneer Van Bremen. Rustig maar. Ik begrijp dat u van streek bent. Laten we beginnen met wat persoonlijke informatie. Uw volledige naam is...’

‘Oscar van Bremen.’

‘Hoe oud bent u?’

‘Tweeënveertig.’

Zijn collega typt mee. ‘En u bent arts?’

‘Ja. Thoraxchirurg.’ Ik noem de naam van het ziekenhuis waar ik werk.

Mijn advocaat, Peter, zit erbij maar mag zich niet bij elke zin die uit mijn mond komt in het gesprek mengen, aangezien dat het verhoor ‘zou frustreren’. Hij heeft me vooraf geïnstrueerd en ik herinner me dat ik geen informatie uit mijzelf hoeft te geven maar alleen hun vragen moet beantwoorden. Het zweet breekt me uit. En dat na amper twee stappen in dit mijnenveld.

‘Waar heeft u gestudeerd?’

‘Aan het AMC, in Amsterdam.’

De man knikt, maakt een instemmend geluidje. Hij is van mijn leeftijd. Misschien heeft hij zelf ook in Amsterdam gestudeerd.

‘Heeft u hobby’s?’

‘Hobby’s?’ Ik ben het even kwijt, doe mijn best me weer te concentreren.

‘Wat doet u het liefst in uw vrije tijd?’

Ik twijfel of het een goed idee is om de waarheid te zeggen, maar direct daarna springen de tranen me in de ogen. Waarom niet? Ik ben toch niet een of andere crimineel? Ja, dat ben ik wel. Maar mijn hobby is volkomen legaal, zoveel mensen doen het.

‘Ik ga graag naar de schietbaan.’ Vlak naast de mond van mijn advocaat trekt een spiertje.

Aan de rechercheur is niet te zien of hij deze informatie alarme-
rend vindt. ‘En gaat u dan meestal alleen of met vrienden?’

‘Meestal alleen. Om mijn hoofd leeg te maken.’

‘Bedoelt u dat u vaak onder stress staat?’

Ik bevochtig mijn kurkdroge lippen met mijn tong. ‘Nee. Ik sta niet onder stress, ik vind het gewoon ontspannend werken. Leuk om te doen.’ Het klinkt helemaal verkeerd. Nu denken ze vast dat ik gewelddadig ben, als ik het zo leuk vind om met een pistool in mijn handen te staan.

‘Van welke vereniging bent u lid?’

‘Schietvereniging Prins Willem Alexander.’

‘Hoelang al?’

‘Vijf jaar.’

‘En huurt u daar een wapen of bezit u er zelf een?’

‘Ik heb er zelf een. Thuis... in de kluis, uiteraard.’ Ik vloek inwendig omdat ik het gesprek op het schieten heb gebracht en voel de druk om mezelf in een gunstiger daglicht te zetten, me beter te verkopen, als bij een sollicitatiegesprek.

‘Maar dat is slechts een van mijn hobby’s. Ik doe aan sport, ik spreek vaak af met vrienden. Jelka en ik organiseren regelmatig feestjes.’

‘Hhh-mm.’ Het klinkt sussend. ‘Hoelang bent u al getrouwd?’

‘Zeven jaar.’ Jelka is een veiliger gespreksonderwerp en ik ontspan lichtjes. Er wordt gevraagd of ik alleen met haar en Cody woon – woonde – of dat er meer huisgenoten zijn. Die zijn er niet.

‘Zou u zeggen dat u een gelukkig huwelijk heeft?’

‘Ja. We hadden uiteraard onze ups en downs, net als iedereen. Maar we zijn... waren gelukkig. We hadden ons kind. En nu...’
Opnieuw lopen mijn ogen over.

De rechercheur schuift me discreet een doos tissues toe. ‘Laten we de dag eens doornemen,’ oppert hij bemoedigend. ‘Begint u bij het begin. U stond op.’

Ik snuit mijn neus, bid dat het gebonk in mijn hoofd zal af-

nemen. ‘Ik stond op om zeven uur. Ik had om acht uur een afspraak met een zakenrelatie bij het Van der Valk-hotel in Harderwijk.’

‘Wat is de naam van die zakenrelatie?’

Ik geef hem het gevraagde.

‘Dus u was opgestaan, en toen?’

‘Toen ben ik gaan douchen. Ik kleepte me aan, pakte mijn tas, maakte een broodje...’

‘Waar was uw vrouw?’

‘Die lag nog in bed. Zij kon slapen tot de kleine wakker werd.’

De man vouwt zijn handen in elkaar. ‘Oké. U maakte een broodje...’

‘Dat heb ik opgegeten, ik heb nog snel een glas jus gedronken. En toen...’ Ik schud mijn hoofd, de hoofdpijn wordt erger, ik heb het angstaanjagende gevoel helemaal de weg kwijt te raken.

‘En toen?’ houdt zijn stem me bij de les.

‘Toen ben ik vertrokken. Ik liep naar de garage, stapte in mijn auto en reed weg. Ik heb mijn zoon niet meegenomen. Dat herinner ik me niet. Ik heb hem niet uit bed gehaald, niet aangekleed, geen eten gegeven...’

‘Uw zoon was ook niet aangekleed. Hij lag in zijn pyjama in de Maxi-Cosi in uw auto.’

Ongeduldig stem ik in. ‘Maar ik heb hem dus niet uit bed gehaald, ik heb hem helemaal niet gezien. Ik ben weggegaan.’

De rechercheur blijft me recht aankijken, het is alsof de man geen moment met z’n oogleden knippert.

‘Wat herinnert u zich nog wel?’

‘Ik ben naar het hotel gereden, parkeerde mijn auto. Ik ben uitgestapt...’

‘U zag uw kind niet in de Maxi-Cosi zitten toen u in de auto stapte?’

Zijn ongelovige toon is amper te verdragen. ‘Nee. De Maxi-Cosi staat ook omgedraaid. Dat moet, voor de veiligheid. Op de ruiten van mijn passagiersdeuren is een zonnenschermje geplakt, dat maakt

het lastig om naar binnen te kijken. Alleen als je achter de auto staat en door de achterraut kijkt, zie je het kind zitten.’

Het moet bloedheet zijn in deze kamer want ik zweet als een gek. Terwijl ik het toch steenkoud heb.

‘Dus uw auto stond in de garage. Hoe was hij precies geparkeerd?’ wordt er gevraagd.

‘Eh... met de neus naar binnen en de achterkant richting de garagedeur.’

‘Dan moest u over uw schouder kijken om achterwaarts naar buiten te rijden. Is het dan niet onmogelijk om het kind níét te zien, als u over uw schouder kijkt?’

Ik heb het gevoel alsof ik tegen een debiel praat. Een debiel die zelf geen kinderen heeft. ‘De Maxi-Cosi stond ómgekeerd. Dat betekent dat je het kind niet ziet, hoogstens zie je een handje of voetje uitsteken, als het wakker is en beweegt... Als het slaapt niet. Ik weet nog dat ik het dekentje zag uitsteken.’

De rechercheur trekt zijn wenkbrauwen op. ‘Het is hartje zomer en al dagenlang heel erg warm. Waarom vond u een dekentje nodig?’

Nu moet ie ophouden. ‘Ik vond het dekentje niet nodig! Ik heb hem verdomme niet toegedekt OMDAT IK HEM NIET HEB MEE-GENOMEN! Ik wist niet dat Cody in die Maxi-Cosi lag. Pas toen ik van het hotel terugliep naar de auto nadat mijn meeting was afgelopen en ik mijn colbert op de achterbank wilde leggen, toen zag ik...’ Ik krijg amper lucht. ‘... toen zag ik hem.’

‘En hoe laat was dat?’

Ik probeer weer rustig te worden en heb een ogenblik nodig om na te denken. ‘Mijn afspraak duurde iets langer dan drie uur. Dus iets over elfen.’

De rechercheur gaat wat meer rechtop zitten. ‘Hoe verklaart u dat de baby in de auto zat? U zegt dat u het zich niet herinnert...’

‘Ik zwéér dat ik het niet gedaan heb.’

‘Wat gedaan heb?’

Mijn advocaat legt zijn hand op mijn arm, maar ik barst weer uit:

‘Hem in de auto gezet! Ik bedoel, dat zou ik toch weten, ik ben toch niet achterlijk? Ik zou het toch weten als ik mijn zoon uit bed had gehaald en hem in de auto had gezet? Zoiets herinner je je toch?’

‘Het komt voor dat mensen bepaalde gebeurtenissen verdringen,’ is het kalme antwoord. ‘Of dat ze in een zekere staat van bewustzijn handelen die als gevolg heeft dat ze zich later niets herinneren. Heeft u vanochtend of gisternacht alcohol gedronken?’

Ik word misselijk door wat hij insinueert. ‘Nee. Nee, ik heb mijn zoon niet in een dronken bui in de auto gezet. En ik gebruik ook geen drugs, als u dat wilde vragen.’

Hij reageert niet op mijn toon. ‘Gebruikt u bepaalde medicijnen?’
‘Nee.’

‘Heeft u naar uw weten weleens geslaapwandeld?’ De hele santenkraam komt aan bod. Black-outs, psychologische geschiedenis...

Ik zucht. ‘Nee.’

Hij pauzeert even, kijkt me geruststellend aan. ‘Dit valt u heel zwaar. Dat begrijp ik. Ik ben niet uw vijand, meneer Van Bremen. Er is een baby overleden en het is onze taak om zo goed mogelijk uit te zoeken hoe dat is gebeurd. We moeten onderzoeken of we bepaalde dingen kunnen uitsluiten. Dat zijn we aan het kind verplicht. Begrijpt u dat?’

Ik knik slaafs. Voel me leeg.

Jelka

Geen ouder zou ooit dergelijk nieuws mogen krijgen. Ik ben van top tot teen verstijfd, alsof mijn lichaam zich schrap zet terwijl de klap al is gekomen. Elke vezel van mijn lijf is direct in de ontkenning geschoten, in een resolute weigering de woorden op te nemen. Cody kan niet dood zijn. Mijn kind leeft.

Acht keer had ik Oscar in totaal gebeld, zonder succes. Ik had het ziekenhuis gebeld en hij bleek helemaal niet op zijn werk te zijn. Hij nam zijn telefoon maar niet op. Ik wist niet meer wat ik moest doen en net toen ik een van onze vrienden wilde bellen, ging de bel.

Toen ik de agenten voor mijn deur zag staan, acht man sterk, wist ik dat het foute boel was. Toch was ik totaal niet bedacht op hun uiteindelijke bericht.

‘... Mogen we binnenkomen?... Helaas slecht nieuws voor u... Gaat u even zitten... kind is overleden... man is aangehouden... in verband daarmee een huiszoekingsbevel.’

Ik voelde dat ik duizelig werd. De bank bood geen steun en een van de agenten boog snel naar voren, greep me bij de schouders en hield me vast terwijl ik naar adem snakte.

Ze doorzochten het huis. Iemand had een glas water voor me gepakt. De hulpofficier van justitie bleef bij me zitten terwijl ik ervan nipte. Oscar bleek zich bij het ziekenhuis te hebben gemeld met onze dode baby. Op het politiebureau probeerde men te achterhalen wat er precies was gebeurd en wat de doodsoorzaak was geweest. Er zou een autopsie uitgevoerd worden. Ik kon Cody dus niet zien.

Of ik in staat was een aantal vragen te beantwoorden? Vaag hoorde ik zeggen dat ik recht had op rechtsbijstand en iets over verschoningsrecht.

Vertwijfeld schudde ik mijn hoofd. Hoezo was niet duidelijk wat er precies gebeurd was, vroeg ik, had Oscar ons kind iets aangedaan? Dat kon niet. Er moest sprake zijn geweest van een ongeluk.

De hulpofficier wilde weten wat voor man Oscar was. Hoe was ons huwelijk, hoe ging hij met ons kind om? Mijn eigen stem kwam me volkomen vreemd voor. Ja, onze relatie was goed. Nee, we hadden geen ruzie gehad. Nee, er waren me geen ongewone dingen opgevallen. Cody was alles voor hem.

Op de een of andere manier heb ik duidelijk weten te maken dat ze Kees moesten bellen. Die kwam meteen met zijn vrouw Marianne en hij heeft ook mijn ouders gebeld.

Als zij hier allemaal zijn, bekruipt me steeds de gedachte dat dit net een foute film is, waarin wij de hoofdrol spelen. Vrouw heeft het nieuws gekregen dat haar kind dood is en dat haar man is aangehouden. Beste vriend van de man is woedend omdat er hier kennelijk al een verhoor aan de gang is. Hulpofficier zegt dat het slechts om een 'conceptverhoor' gaat. Dat zij, net als wij, alleen maar willen achterhalen hoe de baby is komen te overlijden.

'Jelka, je kunt je beroepen op je verschoningsrecht. Jullie zijn getrouwd dus je hoeft helemaal niets te verklaren. Zeg alsjeblieft niets meer,' waarschuwt Kees. 'Het moet een ongeluk geweest zijn, dat weet ik zeker. Maar alles wat jij nu verklaart kan anders worden geïnterpreteerd, uit zijn verband worden gerukt en daarom onbedoeld nadelig zijn voor Oscar.'

Een toenemende druk op mijn borst beneemt me opnieuw de adem, versnelt mijn harstslag.

'Jelka.' Kees legt zijn arm om me heen, Marianne knielt voor me en pakt mijn hand. 'Ademhalen, Jelka.'

Het nieuws verspreidt zich snel. Mijn collega's zijn halsoverkop hier-naartoe gekomen, de praktijk laten ze voor een paar uur over aan de twee assistentes. Janet, Fleur en ik runnen met z'n drieën Dierenkliniek Falkor. In hun witte werkjassen en met asgrouwe gezichten komen ze binnen en omhelzen me stevig. Ik klamp me aan hen vast en stoot wat gekerm uit waar ik zelf ook niks zinnigs van kan maken. Ik wens uit alle macht dat zij een eind zullen maken aan deze vertoning, dat ze iedereen op kordate toon weg zullen sturen omdat er een vreselijke vergissing is gemaakt. Maar als ik naar hen opkijk, zie ik ze huilen. Dat heb ik nog nooit gezien en het is iets wat eeuwig op mijn netvlies zal blijven staan als symbool voor mijn verlies: Janets vlezige wangen, op een bijna groteske manier ontsierd door donkere mascaravegen.

Mijn telefoon blijft continu overgaan. Fleur en Janet nemen om beurten op en stellen vrienden en kennissen op de hoogte. Veel kunnen ze niet vertellen en iedereen die langs wil komen wordt door de politie de wacht aangezegd. Mijn twee collega's zijn nog net binnengelaten, maar in verband met de huiszoeking zijn meerdere personen niet toegestaan. Ik wil toch met niemand praten.

Mijn moeder zet thee. Mijn vader vraagt de hulpofficier wat er verder gaat gebeuren.

Ze weten nog niet hoelang Oscar zal worden vastgehouden, het is wachten op zijn verklaringen. Wat de rechercheurs zullen vinden. Wat de autopsie uitwijst.

'O god,' fluister ik voor me uit. Om me heen wordt zachtjes gepraat. Iedereen lijkt een bepaalde reactie van mijn kant af te wachten, misschien hoor ik vragen te stellen, maar ik kan het niet. Daarmee zou ik dit nieuws immers accepteren.

Zo leef je je leven als gezin, zoals miljoenen andere Nederlanders, zo is alles in één klap voorbij. Alsof er een bladzijde is omgeslagen.

Zie ze zitten, mijn ouders op de hoekbank, als een vader en moeder die nu vanzelfsprekend hun dochter steunen. Marianne met haar hand op de mijne, alsof ze mijn beste vriendin is. Het

slaat helemaal nergens op. Mijn collega's mag ik graag, maar verder heb ik niks met deze mensen. De enige van wie ik nu wens dat ze er was, is Lisette.

Ik wil terug naar vanochtend, toen ik nog sliep. Ik wil zelfs terug naar de uren daarna, ondanks dat ik me toen zo veel zorgen maakte. Toen koesterde ik tenminste nog hoop omdat er wel honderd redenen konden zijn waarom ik Cody niet in zijn bedje had aangetroffen.

Oscar

‘Ik wil u vragen om goed na te denken.’ De rechercheur klinkt nog steeds vriendelijk, alsof ik geen verdachte ben maar we samen ons best doen om een lastig vraagstuk op te lossen.

‘Is er vanochtend voordat u in de auto stapte, gisteravond of zeer recentelijk iets opmerkelijks gebeurd?’

‘Nee. Ik... Nee.’

Hij wacht even, geeft me de ruimte om meer te zeggen. Dat doe ik niet.

‘Hoe was uw gemoedstoestand toen u opstond?’

‘Goed.’

‘Heeft u kortgeleden ruzie gehad?’

‘Nee.’

‘Geen geschil? Ook niet met uw vrouw?’

‘Nee.’

De recorder loopt en letterlijk alles wordt genoteerd. Het maakt me onrustig.

‘En de baby, hoe was het de afgelopen dagen met hem?’

‘Goed.’

De rechercheur leunt ietsjes naar voren. *Stelt zich toegankelijk op*, zouden ze het op een communicatiecursus omschrijven. ‘Vertelt u eens over hem... was hij een moeilijke baby? Hilde hij veel?’

De irritatie komt razendsnel opzetten. ‘Nee. Hij was niet moeilijk. Hij was normaal, oké? Hij hilde niet veel, alleen als hij honger had of verschoond moest worden. Hij was... perfect.’

‘Heel goed.’ Weer die meelevende toon. Plotseling haat ik hem.

De emotie is zo sterk dat het me verrast, net zoals toen ik vanochtend overspoeld werd door blinde haat. Ik haat hen allebei, zoals ze hier zitten en me onderwerpen aan dit verhoor terwijl ik net mijn kind heb verloren. Ik weet dat het hypocriet is, dat ik geen recht van spreken heb, maar ik haat ze evengoed.

‘Hoe was de verzorging van het kind onderling?’

‘Mijn vrouw was nog met kraamverlof. Over twee weken zou ze weer moeten beginnen met werken, dus Cody ging alvast een paar ochtenden in de week naar de crèche om te wennen. Jelka zorgde overdag voor hem, als ik op mijn werk was. ’s Avonds deed ik hem meestal in bad en gaf hem zijn laatste flesje. ’s Nachts pakte Jelka dat dan weer op en ’s ochtends stond zij op om hem te voeden, aan te kleden, enzovoort.’

Driftig gaan de vingers over het toetsenbord en de rechercheur vraagt door: ‘Hoe was de band van uw vrouw met uw zoon?’

‘Goed. Zij was gek op hem, ik was gek op hem. Iedereen was gek op hem.’

Maar dat laatste is een leugen, besef ik. Een afschuwelijk beeld verschijnt aan mijn geestesoog en in het deel van mijn brein dat verbanden kan leggen ontstaat een kettingreactie. Prompt wakker geschud stort het zich op deze nieuwe informatie, ontdekt vlot verbanden tussen wat voorheen op zichzelf staande gebeurtenissen waren, tot ik – in totaal kan het niet langer dan een paar seconden hebben geduurd – op een slotsom uitkom. Als die klopt ben ik nog meer schuldig dan nu. Terwijl ik dacht dat het toch echt niet erger kon.

Ik ben bang dat ze mijn plotselinge verontrusting zullen opmerken, zoals ze getraind zijn te doen.

‘Hoe was de gemoedstoestand van uw vrouw vanochtend en gisteravond? Heeft u iets vreemds aan haar gemerkt?’

‘Vanochtend heb ik haar niet gesproken omdat ze nog sliep,’ kraak ik. ‘En nee, gisteravond was alles gewoon normaal, dat heb ik u al verteld.’

Hij staart voor zich uit, peinzend als het ware, en ik vraag me af of hij werkelijk diep nadenkt of dat het alleen maar show is en hij allang weet wat voor munitie hij nu zal inzetten.

‘Laten we kijken of ik het zo goed begrijp. De enige twee mensen die de baby in de auto zouden kunnen hebben gezet, zijn u en uw vrouw, nietwaar?’

‘Ja.’

‘U zegt dat u zich niet herinnert dat u het heeft gedaan. En dat uw vrouw nog sliep toen u wegging...’ Hij laat een stilte vallen die ik opnieuw niet opvul. ‘Als u de baby, zoals u zegt, niet in de auto heeft gezet, zou de enige andere mogelijkheid zijn dat uw vrouw dat heeft gedaan.’

Natuurlijk is het logisch dat zij hierop uitkomen, maar ze mogen hun pijlen niet op Jelka richten. Dat mag ik niet laten gebeuren, desnoods moet ik de waarheid zeggen.

‘Jelka sliep. Zij heeft het ook niet gedaan, waarom zou ze hem in mijn auto zetten en vervolgens weer gaan slapen? Dat slaat toch nergens op?’

De rechercheur laat mijn woorden even op zich inwerken en gooit het dan over een andere boeg. ‘Wat was uw reactie toen u uw kind vond?’

Ik kijk hem bevreemd aan. ‘Ik... ik werd gek, natuurlijk.’

‘Heeft u geprobeerd hem te reanimeren?’

‘Ja. Maar het had geen zin. Hij was dood.’

‘Heeft u een ambulance gebeld?’

‘Nee.’

De man die mee typt kijkt even op en mijn ondervrager valt stil. ‘Nee?’ herhaalt hij dan.

‘Ik wist dat hij dood was. Ik ben arts.’

‘U voelde geen hartslag... had u niet de behoefte het alsnog te proberen, hulp in te schakelen? Kijken of uw zoon niet toch kon worden gered?’

‘Ik wist dat hij dood was.’

Hun ongeloof vult de ruimte. ‘Oké. En wat deed u toen?’

Ik zucht. ‘Het is allemaal nogal wazig. Ik weet nog dat ik weer achter het stuur ben gaan zitten.’

‘En toen?’

Ik haal mijn schouders op.

‘Het was iets over elfen toen u op de parkeerplaats aankwam. U bent pas om tien over één bij het ziekenhuis aangekomen. Wat heeft u de rest van de tijd gedaan?’

‘Niets.’ De verhoorkamer begint aan te voelen als een web. Een gigantisch, plakkerig web, waarin ik alsmaar verder verstrikt raak.

‘Waar bent u geweest? Bent u al die tijd op de parkeerplaats blijven staan?’

‘Nee.’

‘Waar bent u dan geweest?’

‘Dat weet ik niet.’

‘Dat weet u niet?’

Ik waag het op te kijken en zie de volle ernst van de situatie waarin ik ben beland. Dit is geen droom. ‘Ik weet het niet. Ik denk dat ik wat rond heb gereden. Ik denk dat ik in shock verkeerde.’